



ZELFVERLOOCHENING.

TOEN 't Christendom in de wereld optrad, en als eisch van Gods volmaakten wil en als voorwaarde tot ingang in de waarachtige zaligheid predikte 't woord van Jezus: „Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij,” bracht 't daarmee niet alleen een gansch nieuw woord, maar ook een geheel onbekende zaak te voorschijn. Wel had men reeds voor dat optreden gevoeld en erkend, — 't zij eerbied en vrees voor een hoogere macht, 't zij begeerte naar eigen geluk en zaligheid tot dat inzicht geleid hadden — dat de mensch van zichzelf en 't zijne overgeven en offeren, dat hij zich beperken en intoomen, zich beheerschen en onderwerpen moest; maar de idee van zelfverloochening was toch een totaal nieuwe en specifiek Christelijke gedachte. Altijd toch heeft men voor- en buiten 't Christendom geslingerd tusschen twee eenzijdigheden. Men heeft òf onder den naam van „resignation” en overgave zichzelf verheerlijkt en verheven; òf men verviel tot 't andere uiterste van zelfvernietiging en zelfverlies, wat practisch een onmogelijkheid bleek te zijn.

't Christelijk begrip van zelfverloochening verbindt en verzoent beide elementen. 't Is zelfverheerlijking, maar door zelfontlediging; 't is zelfverheffing, maar door zelfvernedering. En omdat 't Christendom ook hierin 't juiste midden be-